

ВИБОРЧА ПРОГРАМА
кандидата на посаду директора
Інституту відновлюваної енергетики НАН України
доктора технічних наук
Зур'яна Олексія Володимировича

Інститут відновлюваної енергетики НАН України сьогодні вже має свою історію, традиції та сформовану наукову школу. За двадцять років діяльності Інститут пройшов значний шлях становлення та розвитку, що є вагомим досягненням для відносно молодшої наукової установи Національна академія наук України. За цей період сформовано потужний науковий колектив, започатковано нові напрями досліджень, створено сучасну експериментальну базу, налагоджено співпрацю з органами державної влади, закладами вищої освіти, міжнародними організаціями та науковими центрами.

Безумовно, велика заслуга у створенні Інституту належить Почесному директору ІВЕ НАН України Нверу Мнацакановичу Мхітаряну, а у подальшому розвитку директору ІВЕ НАН України Степану Олександровичу Кудрі, який об'єднав навколо себе сильний колектив науковців та однодумців. Важливим результатом цієї роботи стало формування наукових шкіл у сфері відновлюваної енергетики, розвиток нових наукових напрямів та створення спільної кафедри відновлюваних джерел енергії Інституту відновлюваної енергетики НАН України та Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», що стало важливим кроком у підготовці нового покоління фахівців для енергетичної галузі держави.

До роботи з подальшого розвитку та модернізації Інституту я активно долучився після призначення на посаду заступника директора з наукової роботи у 2022 році. За останні чотири роки Інститут суттєво розширив напрями наукових досліджень, міжнародну діяльність та присутність у міжнародному науковому просторі. Інститут активно бере участь у міжнародних грантових програмах, формує партнерства з європейськими науковими установами, розвиває сучасні напрями досліджень у сфері енергетичної стійкості, водневих технологій, цифрового моделювання енергетичних систем та GIS-платформ.

Важливим напрямом роботи стало формування сучасної лабораторної та дослідницької бази Інституту, розвиток демонстраційних енергетичних систем, а також початок створення геотермального дослідницького полігону як основи для подальшого розвитку сучасних напрямів геотермальної енергетики та теплових насосних систем.

Разом із тим сучасний етап розвитку держави та науки формує нові виклики для Інституту. Повномасштабна війна, складна економічна ситуація, зростання міжнародної конкуренції у науковій сфері, необхідність модернізації матеріально-технічної бази, кадрові проблеми та потреба більш глибокої

інтеграції у європейський дослідницький простір вимагають формування нових підходів до розвитку Інституту та організації його діяльності.

Коротко про себе.

У науку я прийшов не випадково, а через усвідомлене розуміння важливості технічного розвитку держави та необхідності працювати на її майбутнє. Свого часу пройшов військову школу та після служби продовжив професійний розвиток у цивільній сфері. Отримав дві вищі освіти - технічну та гуманітарну.

Останні двадцять років моя професійна діяльність пов'язана з науковою роботою. Працював на посадах інженера, завідувача сектора, завідувача лабораторії, завідувача відділу. Сьогодні займаю посаду заступника директора з наукової роботи Інститут відновлюваної енергетики НАН України.

Вважаю, що сучасні виклики, які стоять перед Україною, особливо в умовах війни, не дають права зупинятися. Навпаки - вони стимулюють працювати ще більше задля зміцнення енергетичної безпеки держави, розвитку науки та формування основ для післявоєнного відновлення і подальшої розбудови України.

Як доктор технічних наук та заступник директора з наукової роботи добре розумію як сильні сторони Інституту, так і проблеми, які потребують вирішення в сучасних умовах.

Основними проблемами та викликами, які сьогодні потребують особливої уваги, вважаю:

- необхідність розширення джерел фінансування наукових досліджень і розвитку матеріально-технічної бази;
- потребу модернізації науково-дослідної, лабораторної та експериментальної інфраструктури Інституту;
- необхідність збереження кадрового та наукового потенціалу Інституту, адже саме люди, наукові школи, досвід і наступність поколінь є головною основою стабільного розвитку Інституту та української академічної науки загалом;
- необхідність активнішого залучення молодих учених, продумане оновлення кадрового складу та забезпечення спадковості наукових шкіл;
- посилення міжнародної конкуренції за грантові ресурси, наукові проекти та висококваліфіковані кадри;
- необхідність підвищення рівня міжнародної наукової присутності Інституту, якості наукових досліджень та інтеграції у міжнародний дослідницький простір;
- потребу посилення практичної складової наукових досліджень, розвитку інноваційної діяльності, патентної роботи, трансферу технологій та впровадження результатів наукових розробок;
- необхідність адаптації наукової діяльності Інституту до сучасних викликів держави, пов'язаних із енергетичною безпекою, післявоєнним відновленням та технологічною незалежністю України.

Головною цінністю Інституту вважаю його людей - науковців, молодих учених, інженерів, працівників усіх підрозділів, які щоденно забезпечують роботу установи та розвиток науки. Саме тому одним із головних завдань керівництва має бути створення належних умов праці, підтримка наукових колективів, розвиток сучасного наукового середовища та забезпечення можливостей для професійного розвитку співробітників. Перекоаний, що саме люди є основою результату, розвитку Інституту та його майбутніх досягнень.

Пріоритетними напрямками розвитку Інституту вважаю:

- розвиток сучасних технологій відновлюваної енергетики та їх ефективної інтеграції до енергетичної системи України;
- дослідження і впровадження систем накопичення енергії, гібридних енергосистем та мікромереж як основи енергетичної стійкості держави та територіальних громад;
- розвиток водневих технологій, зокрема напрямів зеленого водню, систем його сертифікації, гарантій походження та інтеграції до енергетичної інфраструктури України;
- розвиток цифрового моделювання енергетичних систем, цифрових двійників та сучасних інструментів аналізу енергетичних процесів;
- удосконалення систем оцінки енергетичного потенціалу територій, створення інтерактивних GIS-платформ та інструментів просторового енергетичного планування;
- посилення науково-аналітичного супроводу державної політики у сфері енергетики, включаючи підготовку стратегій розвитку, нормативної бази, стандартів, експертних висновків та наукового супроводу інтеграції України до європейського енергетичного простору;
- сприяння розвитку технологічної незалежності України, власного виробництва енергетичного обладнання та формування основ безпечного, економічно стійкого й енергетично незалежного майбутнього держави.

Важливим напрямом роботи Інституту має бути участь у формуванні сучасної нормативної та науково-аналітичної бази розвитку енергетики України, зокрема у питаннях розвитку зеленого водню, систем сертифікації та гарантій походження енергії, впровадження сучасних стандартів та адаптації українського законодавства до європейських вимог.

Безумовно, важливою складовою діяльності Інституту є підтримка процесів інтеграції енергетичної системи України до європейського енергетичного простору. Водночас не менш важливим завданням вважаю сприяння розвитку власного національного виробництва, технологічної незалежності держави та формування основ безпечного, економічно стійкого й енергетично незалежного майбутнього України.

Важливим завданням є розвиток експериментальної та демонстраційної бази Інституту, модернізація лабораторного обладнання, створення сучасних науково-

дослідних платформ та забезпечення умов для проведення конкурентоспроможних фундаментальних і прикладних досліджень.

Особливу увагу необхідно приділити міжнародній діяльності Інституту. Потрібно розширювати участь у міжнародних грантових програмах, консорціумах та наукових проєктах, активізувати співпрацю з європейськими науковими центрами, університетами та міжнародними організаціями. Важливим напрямом є участь Інституту у міжнародних ініціативах у сфері розвитку зеленого водню, енергетичної стійкості та сучасних енергетичних технологій.

Одним із головних пріоритетів вважаю підтримку молодих учених та розвиток кадрового потенціалу Інституту. Необхідно створювати умови для професійного розвитку молодих дослідників, їх участі у міжнародних проєктах, стажуваннях, конференціях та грантовій діяльності. Важливим завданням є забезпечення спадковості наукових шкіл, підтримка аспірантури та залучення талановитої молоді до наукової діяльності.

Вважаю необхідним подальший розвиток співпраці Інституту із закладами вищої освіти, насамперед з Національним технічним університетом України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», а також розширення взаємодії з територіальними громадами, промисловими підприємствами, енергетичними компаніями та міжнародними партнерами.

Розвиток фінансово-господарської діяльності Інституту має бути спрямований на забезпечення стабільного фінансового стану, ефективного використання майна та наукового обладнання, залучення додаткових джерел фінансування, модернізацію інфраструктури та створення належних умов праці для співробітників Інституту. Важливим принципом має залишатися прозорість управлінських рішень, справедливий розподіл ресурсів та конструктивна взаємодія керівництва з колективом Інституту.

Переконаний, що основою розвитку Інституту є його колектив - науковці, молоді вчені, інженери та працівники, які щоденно своєю працею, знаннями й досвідом забезпечують розвиток науки та формують авторитет Інституту відновлюваної енергетики НАН України. Саме тому реалізація програми має бути спрямована насамперед на розвиток наукового потенціалу Інституту, підтримку його колективу, створення належних умов для ефективної наукової роботи та подальше зміцнення Інституту як одного з провідних наукових центрів держави..

Очікуваними результатами реалізації програми мають стати:

- створення сучасних та комфортних умов праці для співробітників Інституту, підтримка наукових колективів та розвиток кадрового потенціалу;
- залучення молодих учених до наукової діяльності, розвиток аспірантури та забезпечення спадковості наукових шкіл;
- модернізація, а у нашому випадку скоріш - створення лабораторної, дослідницької та експериментальної бази Інституту;

- збільшення участі Інституту у міжнародних грантових програмах, наукових проєктах та міжнародних консорціумах;
- підвищення рівня міжнародної наукової присутності Інституту, якості наукових досліджень та публікаційної активності у провідних міжнародних наукових виданнях;
- розвиток інноваційної діяльності, патентної роботи, трансферу технологій та практичного впровадження результатів наукових досліджень;
- посилення участі Інституту у формуванні державної політики у сфері енергетики, енергетичної безпеки та післявоєнного відновлення;
- розвиток сучасних систем цифрового моделювання, інтерактивних GIS-платформ та інструментів енергетичного планування;
- зміцнення ролі Інституту як провідного наукового центру України у сфері відновлюваної енергетики та енергетичної трансформації держави.

Розуміючи відповідальність, яка покладається на директора Інституту у цей складний для держави та української науки період, вважаю своїм головним завданням забезпечення стабільного розвитку Інституту, підтримки наукових колективів, збереження та розвитку наукових шкіл, модернізації Інституту та зміцнення його ролі як провідного наукового центру держави у сфері відновлюваної енергетики.

Переконаний, що реалізація цих завдань можлива лише за умови консолідації зусиль усього колективу Інституту - науковців, молодих учених, профспілкової організації, вченої ради, адміністрації та всіх співробітників, зацікавлених у розвитку Інституту та української науки.

Вірю, що Інститут відновлюваної енергетики НАН України і надалі залишатиметься одним із провідних наукових центрів Національна академія наук України, гідно продовжуючи традиції української академічної науки, примножуючи її авторитет та роблячи свій внесок у зміцнення енергетичної безпеки, технологічної незалежності та сталого розвитку нашої держави - України.

Сьогодні, як ніколи раніше, наука є не лише сферою знань, а й важливою складовою державної стійкості, економічного розвитку та майбутнього країни. Саме тому вважаю своїм обов'язком докласти максимум зусиль, знань і досвіду для подальшого розвитку Інституту, підтримки його наукових шкіл, збереження колективу та створення умов для формування нового покоління українських науковців, здатних працювати заради сильної, сучасної та незалежної України.

З повагою,
доктор технічних наук
Зур'ян Олексій Володимирович